

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Christophori de Ortega Sanclementini, E' Societate
Iesv. Qvondam in Provincia Toletana Theologiæ
Scholasticæ publici Professoris ... Tractatvs Dvo, De
Trinitate, Nec non, Incarnatione**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, 1664**

Qvæst. I. Fueritne in Christi humanitate habituali gratia?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94251](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94251)

nequibat esse in Christo tristitia de illis ex Dei Charitate. Secundo tristitia solum est de malo à patiente incurtabili: ideo enim de malis quæ voluntariè incurrimus non tristamur: atqui peccata omnia euitabilia à Deo erant. ergo Christus de eis ex Charitate Dei tristari non poterat. Ad primum nego maiorem: satis enim est, quod obiectum inuisum, ingratumque amico sit, vt de illo ex eius amore tristemur. Ad secundum nego etiam maiorem, nam de malis voluntariis amicorum ab ipsiſque euitabilibus tristamur sæpè in stabis saltem de malis proximi, quæ vitare illi potuimus, nostraque voluntate, inſuximus ex illius amore tristari non possumus: atqui Christus potuit vitare voluntate, & oratione sua sua efficaci peccata omnia, quæ ad sui existentiam, & incarnationem supposita pro priori naturæ non sunt: cum totum salutis nostræ negotium plenè fuerit à Deo Christi Saluatoris voluntati commissum: ergo de admissis Dei offensis non potuit ex illius Charitate Christus tristari. Argumentum in Vvadingo doctrina, qui ideo Deum de peccatis nostris sibi infensis, siue offensis tristari non posse ait, quia ea vitare potuit intentum concludit. Respondeo tamen distinguendo maiorem. si adſit mali inducti voluntarietas in non euitante, siue permitte, permitto maiorem (licet falsa absolute sit: siquidem de malis, quæ voluntariè in alios induximus, & in nobis siue phisicis, siue moralibus sæpè tristamur) si desit in permitte siue non euitante voluntarietas mali inducti, nego maiorem: at in Deo, & Christo necessario desuit peccatorum nostrorum voluntarietas, etiam cum illa in nobis permittunt, nec vitant cum possent: tunc enim etiam inuoluntaria illis, inuisaque sunt vt latè ostendimus controu. de peccatis.

4 Oppones contra assertum tristitiæ Christi de aliorum peccatis ex Charitate Dei connaturalitatem Ambrosij locum obiectum à nobis contra Bernalem cert. 2. numero 1. & recitatum certamine 1. numero 3. Si enim Christus Deum videns, de quo gaudens naturalissimè vt diximus de aliorum peccatis tristatus ex Dei Charitate fuit, nulla fuit gaudij de diuinitate visa in illo sequestratio, vt contra Bernalem arguebamus. Respondetur tamen Ambrosium locutum de tristitia Christi, quæ nostræ infirmitatis est: nempe de malo phisico proprio, scilicet de sua passione, & morte: atque hanc miraculosa gaudij sequestratione Ambrosium, & Theologos factam conceptamque in Christo merito affirmare, immeritoque negare Bernalem: quem proinde eorum omnium autoritate confutauimus; non autem de tristitia ex Dei Charitate de aliorum peccatis à nobis asserta. Respondetur secundo etiam hanc sensu alio à nobis non negato miraculosa gaudij de Deo viso sequestratione effectam fuisse. visione quippè Dei gaudioque beatifico status perfectus consummata beatitudinis debebatur: cum quo tristitia adhuc de Dei offensis est impossibilis vt de Beatis dicebamus. Hic autem status gaudio beatifico de Deo viso deſit negatus Christo miraculose fuit, ac proinde sequestrato gaudio datus est tristitiæ Christi locus naturali quidem, vt diximus ea sequestratione, & denegatione status beatitudinis consummata: non secus, ac naturales ipsi corporeæ passionis, & dolores fuere.

5 Dico secundo de malo phisico proprio siue positio passionis, & tormentorum, siue negatio mortis suæ tristatus Christus fuit. Primo quia ex Dei charitate inclinata Christi voluntas fuit, non prædeterminata ad prosequenda obiecta quæuis honesta, etiam, quæ Deus nec præcipiebat, nec consulebat ipsi, sed quæ ipse nouerat post factum Deo grata fore, quia honesta erant, atque moraliter bona: sed tristitia à Christo concipienda de suis doloribus, tormentis, ac morte grata Deo; & honesta erat futura: ergo ad illam ex Dei Charitate voluntas Christi inclinabat. Secundo de eisdem è sui complacentia Christus tristari poterat tristatusque de de facto fuit: nam viso beata, gaudiumque beatificum nullius virtutis operis, honesti exercitium impedit: atqui tristitia illa adhuc ex concupiscentia honesta, virtutisque exercitium in Christo erat: ergo visione gaudio-

que beato non impediatur non secus atque quærens Deo grata concipienda ex Charitate non impediatur. Erat autem huius tristitiæ exercitium miraculosa quatenus viso Dei gaudiumque beatum exigebant à Deo ostium omne tristitiæ occluderet. Atque pacto Alberti ac Bonau. sententiam explicandâ, ac sine illo in cõmuni defendendâ reor. Nam iudiciu illud de non curando alio præter quam Deum obiecta solum excludit, quæ honesta Deoque grata non sint, quare non honestam tristitiam, neque summum bonum visum, & possessum de quo Christus gaudebat vilum honestum mortuum deſoluit, vt mouere Christi voluntatem valeret, cum consummata beatitudinis aberat status.

*****

DISPUTATIO III.

De Gratia habituali humanitatis Christi.

QUATVOR circa gratiam habitualement humanitatis Christi inquiri possunt. Primum an fuerit? Secundum, an fuerit infinita? Tertium, an saltem quam maxima absolute esse potuit? Quartum de tempore, & causa, quibus hæc effecta.

*****

QUESTIO I.

Fueritnè in Christi humanitate habitualis Gratia.

HABITVALIS gratia qualitas est, quæ Sancti formaliter, ac permanenter, æque amicitia Dei obiecta constituitur. Plus autem nobis de aliquorum centuris reſectendis, quam de re ipsa in questione præſenti agendum est.

CERTAMEN I.

Nihil pro gratia habituali humanitatis ex Scriptura, Patribus, aut fide est firmum.

1 **P**aludan. in 3. d. 13. q. 2. opin. 4. concl. 1. Richard. art. 8. §. Occurrit hic. Durand. d. 12. quæst. 3. mem. 5. Capreol. q. vnic. art. 3. init. & Recentiores nonnulli asserunt humanitatem hyposthatice unitam à Deo operis sumptam potuisse in puris naturalibus permanere: quod vt sonat defendi iam minimè potest, cum certum ex Patribus sit vnione hyposthatice humanitatem substantialiter sanctificari. Si autem benignius ea propositio accipiatur, vt solum significet sine gratia habituali, æque alis donis creatis humanitatem unitam posse consistere: certa omnino propositio est, & quæ à sano Theologo negari nequeat. In quæſt. autem præſenti de facto ex veterioribus Theologi nonnulli apud Palud. citantur, nec minus ab eis dissentientem, asserunt verè in humanitate Christi gratiam habitualement non fuisse; reliqui vero Theologi fuisse affirmarunt, ita DD. proximè citati, & Durand. etiam 13. q. 1. num. 8. S. Bonau. a. r. q. 1. atque omnes in eadem distinctione veriores, Alarez, & Thomist. ahj 3. p. q. 7. artic. 1. cum S. Thom. Nazar. controuers. Val.

Vasq. disputatione 41. Soar. disput. 18. uterque Hurtado Vvadingo disp. 5. dub. 1. Lugo disp. 16. sect. 5. Bernal. disp. 30. sect. 1. qui omnes esse omnium Theologorum sententiam affirmant; & quidem verè si in nominatis vetustiores illos apud Paludanum excipias, & nos sanè, ut decet omnibus assentimur: quia neque ab authoritate Patrum, neque à ratione quidquam videmus, quod tot, tantorumque virorum iudicio eximat probabilitatem, & fidem; sed quia nonnulli Theologi gravibus censuris oppositam sententiam fugilant, ita nos affirmantem sequemur, ut negantem aduersam à censuris liberam cum honore deferamus.

2 Soarez citatus sect. 2. §. Dico secundo. Affirmatiuam fidei dogma esse asseruit: quare, & negantem, & hæresis, & erroris insinuat. De cuius censuræ rigore malè reliquos coartantes, & posteros Theologos merito audit. Primo enim, etsi sanctitate alia, quam Deitatis humanitatem Christi sanctam formaliter doceret fides in ipsius, atque aliorum Theologorum principis non statim talem per habitum gratiæ fore certa consequentia inferretur, ut inde affirmatiua nostra conclusio ad fidem, & eius dogma vtcumque pertinere monstraretur. Etenim in Soarij principis sola Dei acceptatione extrinseca sine gratia habituali aliavè forma intrinsecè inhærente potest quis absoluta saltem potentia, sanctus, iustus, Deoque gratus constitui: ergo licet alio modo, quam substantialiter per vnionem sanctam Deoque gratiam humanitatem fides doceret in Soarij principis non inferretur id per gratiam habitualem: cum in eius doctrina aliter, quam per illam, aut formam intrinsecè inhærentem sancta aliter, quam per vnionem, Deoque grata humanitas esse posset. Secundo licet in Vasq. & aliorum principis aduersis, ut quis sanctificetur, gratisque reddatur forma intrinsecè inhærente sit opus in eorumdem tamen imo communibus iam principis per actum Charitatis, qui forma sanctificans est, potuit humanitas Christi sine habitu gratiæ (qui in Suarificæ Vasquiana Schola diuersus ab habitu Charitatis physicè est) formaliter sanctificari: neque in illa habitu gratiæ opus erat, ut physicè permanenter sancta foret, cum à Charitatis actu à conceptionis initio necdum cessarit Christi humanitas, nec sit per æternitatem cessatura.

3 Sed enim nulla alia, quam gratia vnionis humanitatem Christi sanctam ex Scriptura, & Patribus poterit aliquis ostendere: ut ex locis, quæ sono tenus videntur Soarij intento fauere singularim ostendam, Ioann. 1. de verbo incarnato, siue de humanitate vnita dicitur: Plenum gratiæ, & veritatis. Id autem nemo Patrum de gratia habituali interpretatur, sed de gratia vnionis Beda ibi Fulgent. capite 2. de fide ad Petr. August. 13. de Trinitate capite 19. Cyrillus, & alij infra recitandi. ut taceam Chrysof. hom. 11. in Ioann. & Euthymium de gratia miraculorum eum locum intellexisse. Sicut, & id Luc. 2. & gratia Dei erat in illo: Intellexit Euthymius, & Beda, quem tamen de gratia vnionis solum interpretantur, & hi, & reliqui. August. autem tract. 3. in Ioan. plenitudinem illam gratiæ ad impertienda gratiæ auxilia quibus lex per Moysen data seruaretur intelligit iuxta id Ioann. 3. Lex per Moysen data est: gratia, & veritas per Iesum Christum. Illud item Luc. 1. Quod enim ex te nascetur Sanctum vocabitur Filius Dei. De sanctitate vnionis, & substantiali propria Filij Dei intelligitur. Nec aliud ex eo loco sanctitatis genus intelligit Bernard. hom. 4. super Missus est. illis verbis: Singulariter sanctum fuit quidquid Virgo concepit, & per Spiritum sanctificationem, & per verbi assumptionem. Solum enim eandem sanctitatem vnionis à causa formali assumptionis, & ab efficiente per appropriationem commendat, sicut, & Evangelista commendauerat illis verbis Spiritus sanctus superueniet in te, &c. ideoque, & quod nascetur ex te sanctum, &c. illud psalm. 44. Vniuit te Deus. Omnes de vnctione sanctitatis, per Deitatem interpretatur Ilai. 11. Requiescat super eum Spiritus Domini. Satis per circuminfectionem, & immanentiam Spiritus Sancti. Tertio per potentiam miraculorum, quæ Spiritus sancti appropriatiue sunt: sicut Luc. 11. se eicere demonia Christus aiebat, in digito Dei. id est in

R. P. Christoph. de Ortega de Dei incarnat.

Spiritu sancto iuxta Athanas. sermone 2. contra Arrian. & 1. de incarnatione Christi Cyrill. & Ambros. vbiq. Denique Ioann. 10. Quem Pater sanctificauit, & misit in mundum. De Verbi missi sanctificatione per communicationem Deitatis à Patre æterna generatione intelligunt Beda, & August. tractatu 48. in Ioann. Euthym. qui de humanitate dictum putat tantumdem valere, atque elegit, ait. Addit Theophilactus, ut pro nobis sacrificaretur: quæ autem de eo destinabantur, & sacrificabantur sanctificari in Scriptura dicuntur iuxta id Ioann. 27. Ego pro eis sanctifico me ipsum. Hilari. 7. de Trinitate, post med. vnionis sanctificationem intelligit. Porro eos omnes sensus approbat Pseudo. Cyrill. 7. super Ioann. capite 12.

4 Nihil item pro affirmatiua in Patribus est. Illa enim verba August. 15. de Trinit. cap. 26. Iesum non solum dedisse Spiritum, ut Deum, sed accepisse ut hominem: & propria plenum fuisse gratia, quia vnxit eum Deus dono gratiæ. De dono gratiæ, siue sanctitatis incretæ aptius intelligitur, ut ipse de vnctione humanitatis sæpè cum Patribus pluribus datis controuersia antecedenti explicat. Quæ autem annectit: Quod visibili significatur vnigento, quo baptizatos vngit Ecclesia. Nihil magis euincunt. Significatur enim donum gratiæ habitualis nostræ, & sanctitatis in nobis vnctione visibili, non autem donum sanctitatis humanitatis Christi; licet, quia genericè, vel quasi cum hoc donum gratiæ nostræ conuenit relatiuo Quod potuit secundum genus referri donum sanctitatis substantialis Christi, cum de dono sanctitatis nostræ agebatur. Eundem explicatum & sensum habet Athanasius sermone 2. contra Arrian. post med. ad verba data psal. 44. dicens mirum non esse Christum qua hominem accepisse Spiritum, eoque inunctum esse, quem dat: atque Spiritus gratiam suscepisse, ut nos illam ex eius plenitudine reciperemus. Nomina enim illa relatiua quem, & illam, referunt genus vtriusque, non autem gratiam, siue sanctitatem humanitatis Christi, quæ vnionis, & substantialis fuit, solique esse potuit principium meriti gratiæ omnium nostri: ut asseruit hic Athanasius, cum in nostra, & communi Vasquez, & plurimum sententia è gratiæ habitualis augmento dignitas meriti non augetur, imo in eiusdem, atque aliorum doctrina gratia habitualis non sit principium merendi aliis quomodo intelligendus est Theodorctus similem sententiam scribens ad ea canticor. verba psalmo quadragesimo-quarto, ait: Meminerit secundum formam serui, qua minor est Patre, & ab Spiritu sancto, & à se ipso sanctificatum esse. & Dionysius de cælesti Hierarchia capite sexto, in interpret. Seraphin. iuxta versionem Perionij, ait eorum ordo. Iesum pro diuina, & quæ exprimi non potest benignitate, & à Patre, & à se ipso, & à Spiritu sancto sanctificatum cum cerneret. Sed hæc actiuam sanctificationem per vnionis productionem à tota Trinitate significant. At dices omisum à Perionio humano more ante sanctificatum, quod Ambrosius legit. Sed vox à Perionio omissa erat *αὐτὸν ὁ πατὴρ ἁγίος ἁγιάσεν* id est deicens, ut legitime vertatur, ut hominem decebat. Nec si versio Ambrosij teneatur vrget locus. Est enim sensus hominum qui non à se, sed à trinitate sanctificantur in morem: non autem gratia hominibus consuetata. Denique Ambrosius idem lib. de Spiritu sancto, capite vndecimo, sic recitatus à Lugo: Quem natum de Spiritu sancto constitui, quia negare non potestis, renosci negatis? Per eius sanctificationem, Magna insipientia est ut quod singulare est hominum constitamini, quod commune est hominum denegatis. Sed regeneratio per sanctitatem vnionis commune quid cum hominum regeneratione per sanctitatem gratiæ habituali procul dubio habet.

CERTAMEN II.

*Negativa sententia non temeraria, sed Patri-
bus conformior.*

1 **E**X his porro satis claret nihil pro affirmatiua in Scri-
ptura, & Patribus esse, ut fidei dogma, neque per
somnia possit concernere, sed ut hoc clarius constet
ostendat. breui Patres pro negativa gratia habitualis, san-
ctitatisque creatae in Christo potius stare sententia. Cy-
rillus episcopus, ad solitar. vitam exercentes relata t. i. Concil.
Ephes. cap. i. mala fide ab affirmantibus recitatus iuxta
accuratam eius Concilij versionem nostri Peltani suppo-
sitis verbis relectis sic habet: *Quod si quisquis eum quem
sacra Virgo peperit solum, id est in propria subsistentem hypostasi
vinctum, & sanctificatum arbitretur: atque ob id Christum appella-
tum contendat, eiusmodi in medium prodeat, nobisque exponat
solanè illa vinctio sat sit, ut vinctus cum Deo qui est super omnia,
aequalis gloriae, parisque potentiae esse censeatur? quod si id satis
esse concedat, & nos quoque illam sacram vinctioem affectuos non
neget (quemadmodum id negare non valet) Deo quadam tenus
esse pares. Vbi vinctioem affectiuam, ac non substantialem
per vinctioem Nestorianam censet, atque ex illa Christum
non posse dici vinctum imò neque in naturam mutatio-
nis, & peccati incapacem cadere posse contendit in eo-
dem contextu contra Nestorianos; indeque concludit
non fuisse vinctum, siue Christum nisi vinctio hypostatica
vinctioem Deitatis humanitati contulerit, in eandem sen-
tentiam t. in Ioann. c. 17. ad id Plenum gratiae inter plura
alia haec habet: *Non mensura datur ei, ut ceteris, nec de foris
accedit: sed in perfecto perfecta substantialiter inest in Patre natu-
raliter habita. Id est per naturae verbo ipsi humanitati vinctio
à Patre communicatae sanctitatem. Clarius Origen. 2. Pe-
riarch. c. 6. ait: Vngi animum Christi oleo laetitiae, & Spiritu s.
repleri, non quod gratia Spiritus s. sicut Prophetis, ei data est:
sed quod ipsius verbi substantialis ei inerat plenitudo. Dyonis.
Alex episcopus contra Paul. Samosat. latina per nostrum Fran-
cisco Turrian. ait, Christi sanctitatem reliquorum homi-
num sanctitatis, etiam Baptista longè antecellere, quia in
Ioanne erat opus, in Iesu vero natura ac infra. Non enim sortitus
est vinctioem externam, Iesus, sicut nos sortiti sumus. Naz. orat.
36. 4. de Theol. num. 93. Christus vero propter diuinitatem,
(ea enim humanitas vinctio est) non propter operationem, ut in
aliis Christus, sanctificatus, sed totius vnguentis praesentia. Conso-
nat Basil. in data verba Psalm. 4. Damasc. 3. de fide c. 22.
non ipsa Christi anima, gratiam more nostra percipiens: quia
potius ob personalem vinctioem, tum humanarum, tum diuinarum
rerum, quae vinctio Christi facta erant, gratiam, & sapientiam, ac
denique omnium bonorum cumulum mundo sortis instar effan-
dens.**

2 Abundè haec ad sensum etiam, ostendunt senten-
tiam negantem Christo gratiam habitualem, similemque
nostrae sanctitatem, non contra, sed potius à Patrum sen-
tentia esse, ut expressè docuit Vvadingo d. 5. dub. 1. §. Dico
secundo. Ex quo facile suadet, neque illam à Theologis
pluribus temerariam iure censeri. Id autem ut apertius
constet sciendum est ad opinionis temeritatem requiri,
ut ferè omnium Authorum in aliqua facultate doctiorum
iudicio firmo repugnet. Dixi Doctiorum Authorum. Neque
enim Sapientes, & Authores ceteri in facultatibus
sunt, quicunque, & cederunt, & citantur: cum ij magnam,
proh dolor, partem Amanuenses, & Transcriptores po-
tius quam Sapientes Scriptorum, Authoresque sint. Dixi
item iudicio firmo: Ad quod requiritur, ut illud non ut
probabile solum ab eis tradatur. Etenim si probabiliter
solum ab eis ab eis asseratur, iam oppositum probabile
reputant. Quando vero ab eis probabiliter tradatur, est
ipsi probabiliter solum se docere non exprimant ex eo-
rum rationibus, & fundamentis, quibus in sententiam
suam aguntur, pensandum, iudicandumque erit. Etenim
si ratio, ac fundamentum solum probabile sit, qui poterit
certa conclusio reputari cum de principiis, & conclusio-
nibus inde deductis Aristoteles dixerit: *Propter quod unum*

quodque tale, & illud magis. Ex quibus duplici ex capite
probo opinionem negantem humanitati Christi gratiam
habitualem temerariam non esse. Etenim sapientiam
hac materia Doctores non Scholastici, quantumvis docti,
sed Patres Ecclesiae habendi sunt, quorum sententia docti
& iique Scholastici debent adherere, atque & superari
illorum sapientia sapere: atque sententia negans nulli
Patrum aduersa est, ut vidimus cert. 1. num. 4. quin potius
eorum sententia longè est, quam affirmatiua conformior
ut vidimus proximè num. 1. ergo nequit esse temeraria
Etenim paucorum Patrum auctoritas, quibus plures
vntus ex Patribus, aut Scriptura non aduersatur Scholasticorum
Auctoritati praeponderat: pro negante vero
adest auctoritas Patrum plurium.

3 Alterum caput est: quia nemo Scholasticorum tam
quam certam affirmatiuam sententiam docuit, sed solum
ut probabilem. Etenim illam docuerunt è sola temerari-
um apprehensione, sed fundamentis adhibitis ab auctori-
tate quidem Scripturae, & Patrum satis leuibus, ut vidi-
mus: à ratione vero non satis, imò nec aequè firmis, ut
que opinionis negantis fundamenta sint. id quod sic ostendo.
Etenim gratia habitualis nulli rei in Christi hu-
manitate inseruit: ergo non est admittenda. Antecedens
probo: Etenim, ut constituitur humanitas iusta, ac ius-
ta, atque amicitiae Dei obiectum permanens, sicut
bis inseruit, esset omnino otiosa, ne dicam indecens. Cum
infinite perfectius sancta, iusta, atque obiectum amicitiae
nobilitatis Dei per vinctioem, & sanctitatem Deitatis
permanenter humanitas Christi constituitur, nulli auctori-
tati effectui inseruire posse videtur, ut ex aduersariis
ab aduersariis impugnatione patebit. S. Bonau. Dur. Al.
Nazar, & alij Thomistae citati, & Vvad. d. 5. dub. 3. m. 1.
ad meritum praemij supernaturalis in operibus Christi,
aiunt gratiam habitualement inseruire. Contra: quia si hoc
actus hic fit, ut opera dignificentur, atque eorum valeat
eleuetur ad praemium supernaturale: cum haec dignifi-
catio, & eleuatio eo praecise fiat, quod operans iustus,
Deique amicus sit, si gratia habitualis ad constituentem
sanctam humanitatem operantem non inseruit, ut vidi-
mus, neque ad meritum praemij supernaturalis eo senten-
seruit. Secundo, nemo iam Scholasticorum opera hu-
manitatis ab alio, quam sanctitate vinctioem dignificantem
Christo admittit. Idcirco Vvad. ait inseruire ad meritum
praemij supernaturalis, quatenus ad elicienda conueni-
enter, nec solo auxilio infrinfecto opera supernaturalia
quae sola praemium supernaturale merentur, inferunt.
Contra: quia opera honesta naturalia secundum substantiam
ex dignitate operantis praemium supernaturale merentur,
ut hic saepe monui, & controu. de merito factum
ostendi. Contra secundo: quia si demus habitum gratiam
cum habitu Charitatis identificari: non erit principium
connaturaliter, iam nec absolute actus supernaturalis ipsi
gaudij de Deo viso, neque fidei: ergo sine eo effectus
Christo actus, & meritum praemij supernaturalis, ha-
bitus in Christo habitus gratiae cum habitu Charitatis
identificatus admitti debet, ut ostendam iuxta conueni-
Vvadingo.

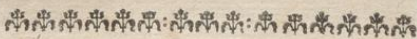
4 Valquez disp. 41. cap. 1. Suarez dissertatione ad
secciónem 2. §. Vltimo tandem. Eandem videntur solutionem
Vvadingo voce tenus dedisse: cum tamen ipsi habitum
gratiae, & charitatis diuinos esse absolute faciantur
magis operationis supernaturalis connaturaliter principium
proximum esse in Christo habitum gratiae voluerit, sed
solum radicale: quia habitualis gratia hominem Deo per
participationem constituit, atque essentialiter in ordine
supernaturali cum iure operationum supernaturalium,
ac proinde habitus supernaturales ad illas necessarios
exigit, quasi essentia passionum, quare, ut habitus su-
pernaturales, quasi connaturaliter essent, et opera-
tiones supernaturales connaturaliter efficiendas ne-
cessarium habitum gratiae arbitrantur in Christo
quam rationem vulgarem latè apud Theologos
de. Sed contra: quia habitum gratiae esse essentialiter
& habitus reliquos supernaturales passiones incommen-
imò difficile est, ut bene Lorca Primo: quia Catholice
num per annum, imò, ut pluribus antiquis Ecclesiae

tribus contingit, per multos annos credentem ante bap-
tismum, & gratiæ infusionem per auxilium extrinsecum
credidisse fatendum erit: cum passiones, siue habitus su-
pernaturales ante essentiam infundendi non sint. Se-
cundo: infertur per quodvis lethale, habitus omnes su-
pernaturales fidei etiam, & spei connaturaliter perire:
cum essentia, cuius passiones sunt, nempe habitus gratiæ
proculdubio pereat. Tertio cum perfectius sanctificetur,
constituaturque in ordine supernaturali, & diuino hu-
manitas Christi per sanctitatem substantialem vnionis,
ac Deitatis perfectius principium, & radix erit superna-
turalium habituum, inique strictius ad illos humanitati
Christi conferretur: ergo ad id gratiæ habitualis humanitati
Christi non inferuet. Dices posse esse radicem, & prin-
cipium remorum, non proximum habituum supernaturalium:
passiones quippe nequeunt habere duplex
principium proximum: alioqui accidentia communia,
non passiones essent, ut lux, quæ solis, atque ignis acci-
dens est. Contra quia habitus supernaturales passiones
gratiæ strictè non sunt, sed quatenus solum ab ea exi-
guntur, quod non tollit, ut ab alio exigantur: passiones
quippe in gradu determinato exiguntur; habitus autem
supernaturales non exiguntur à gratia in gradu determi-
nato. Secundo sunt passiones, & in gradu determinato
gratiæ, poterunt esse passiones vnionis hypotheticæ in
gradu valde inferiori, & simul cum aliis omnibus
donis supernaturalibus, quæ etiam exigunt vnio, quin
idemmet adequatè sumptum sit passio vtriusque: in
quo solum esset implicatio. Inadequatè enim tempera-
mentum primarum qualitarum idem est in omnibus
mixtis, & tamen vniciusque temperamentum passio
ipsius vulgò censetur à Philosophis.

5 Lugo d. 16. lect. 5. num. 96. ait inferuire gratiam
habitualem humanitati, ut sit prima mensura gradus, in
quo supernaturales habitus (ut potè passiones, quæ non
nisi in gradu determinato esse debent) ipsi donentur,
quin Dei arbitrio remittatur determinatio, quæ à crea-
turæ exigentia potest provenire, iuxta philosophiam bon-
nam: quod si infes determinationem graduum gratiæ,
quæ mensura intensiōnis habituum supernaturalium sit,
à solo Dei arbitrio pendere fatetur Lugo, sed dispari-
tatem assignat: quia exigentia, vnionis quæ sola gratiam
antececidit infinita est; quare esse determinatè men-
suratæ ac proinde gratiæ determinatio à solo Deo esse de-
bet, aliter aliorum habituum determinatio, qui natura
sua gratia posteriores sunt, minus philosophicè in Deum
refundatur, ponendam gratiam determinatam esse: in
primis solum supponit habitus supernaturales passiones
esse gratiæ habitualis, quod iam impugnauius. Secundo
exigentia vnionis est habituum supernaturalium in sum-
mo, quod potest humanitas recipere, vel ergo gratia ha-
bitualis data est in summo, quod potest humanitas ha-
bere, vel infra summum. si infra: parè Deo, atque
auarè cum humanitate sibi vnica se gessit; si in summo.
Ergo non suo arbitrio puro, sed ad mensuram exigentiæ
vnionis: ergo, cum in summo etiam exigat vnio reliquos
supernaturales habitus, si eos daret Deus ob eiusmodi
exigentiam solum, in summo, ut dedit, non puro Dei ar-
bitrio dati dicerentur, neque exigentia gratiæ in summo
alia esset, aliter iusve mensuræ, cum ad esset. Demum. Vv-
dingo. §. Dico tertio. Bernal. lect. 1. n. 8. aiunt habitum gra-
tiæ, & charitatis identificari: ac proinde humanitatem
Christi habitu gratiæ constitui principium connaturale
charitatis, & dilectionis Dei: atque ex eo principio de
vtriusque habitus ideitate rationem solidam conclu-
sionis affirmatiuæ fatetur Vvdingo. Sed quid habeat soli-
ditudinis ratio, & conclusio, quæ ex identitate vtriusque
habitus negata à Primoribus Theologis. S. Th. Vasquio,
Soario, & affectis vnice pendet: secundo: identificetur
habitus gratiæ cum habitu Charitatis in nobis: aut præ-
dicatum constituendi iustum, & sanctum, neque est for-
malitas constituendi principium connaturale dilectio-
nis, quæ est formalitas habitus Charitatis, neque est ef-
fentia sua exactiūm identificatis cum ea formalitate:
quare omnium sententia possibilis est habitus gratiæ
realiter diuersus ab habitu Charitatis: ergo habitus Cha-

ritatis Christo datus fuit ex diuersis ab habitu gratiæ,
non ex identificatis cum illo. Patet: quia si ea formalitas
iustificandi, & constituendi sanctum, quæ est propria, &
formalis habitus gratiæ, ut inutilis, & otiosa in Christi
humanitate locum non habet iuxta dicta n. 3. sub initium,
non minus otiosa erit, si detur illi identificata cum alio,
quam seorsim ab illo.

6 Porro si hæc omnia attentè legantur nullum reor
remeritari in negante opinione scrupulum remanere
alioqui posse, pluribusque suspicor magis negantem ab
Scholasticis non admodum recentibus censuratum, quam
affirmantem arrisuram ob firmiora Patrum, & rationis
fundamenta. Sed tamen, quia neque hæc ita negantem
enuncunt, ut probabilitatem excedant, licet videantur in-
ducere maiorem, à communi ferè omnium Scholastico-
rum sententia affirmatiua non recedimus, à quibus, ut re-
cedamus aliquando vrgentioribus argumentis opus est.
Ratio autem qua, & in eam inducimur, & aduersariorum
rationi satisfacimus est, quam, non contemendam solum,
iudicat citatus Lugo num. 58. nempe gratiam habi-
tualem, licet necessaria non sit, ut humanitatem, quæ al-
tiori longè ordine sancta infinita est sanctam absolute
constituat, neque, ut magis sanctam reddat: aut non ferè
otiosam, quia sanctam in alio genere constituit, inferiori
quidem, sed, qui ab altioris generis sanctitate non impe-
diatur: quemadmodum, nec scientia clara per accidens
infusa naturalium obiectorum perfectior experimen-
talem aliorum ex illis acquisitam scientiam impedit no-
stræ similem, & obscuram. Ad Patrum testimonia regi-
tata num. 1. dico eos agere contra Nestorianos: solum-
que velle expectatam non fuisse virtutis exercitationem,
& habitualement gratiam, ut Christus absolute vnctus
esset, ac diceretur, siue magis sanctus de alia vero san-
ctitate gratiæ habitualis non curasse, quia nec sua
tunc, nec Ecclesiæ de ea definire referebat. Idque solum
voluere verbis illis non de foris accedit, nec externe sanctifica-
tur, aut sortitus est vnctionem externam.

QVÆSTIO II.

Num gratia habitualis Christi fuerit in-
tensiuè infinita?

AM ad gratiam humanitatis Christi intensiōnem
examinandam facimus gradum.

CERTAMEN I.

Negatiua vera conclusio male à nonnul-
lis probatur.

1 INfinitam intensiōnem gratiæ habitualis Christi do-
cuit, tenuitque olim tota Parisiensium Schola Palu-
diani tempore, ut ipse testatur loco citando. Docuere
item Maior. in 3. d. 13. q. 3. (reputatque probabile Almain.
q. 3.) Maldonatus postea. c. 2. Lucæ versu. 40. Petrus Hur-
tado. d. 13. Physicor. lect. 3. d. 48. de Incarnat. lect. 2. Bernal.
d. 30. lect. 3. §. 2. init. Negatiuam autem sententiam no-
stram, & veram tradunt. S. Th. 3. p. q. 7. art. 11. q. 20. de ve-
rit. a. 3. & in 3. d. 13. vbi Scotus §. Ad primam quæstionem,
& §. Ad argumenta istarum quæstionum. Albert. q. 1. a. 7.
Almain. quæst. 1. Durand. ibi num. 10. Palud. a. 1. & 4.
concl. 2. S. Bonau. a. 1. q. 2. Ricard. ibidem, Capreol. q. 1. a.
1. reliquique, & Thomistæ, & Scottistæ. Vasq. d. 46. c. 2.
Soar. d. 22. lect. 1. §. Dico ergo primo. Lugo. d. 16. lect. 6. num.
104. §. Contraria sententia. Vvadingo. d. 5. dub. 6. §. Dico primo.
Probat hic: quia, etsi possibilis sit gratiæ intensio infinita,
omnia, quæ de factò creata sunt, determinato pondere
numero, & mensura creata creduntur, nisi oppositum ex